

Richtlijn voor strafvordering mensensmokkel

Rechtskarakter: *Aanwijzing in de zin van artikel 130 lid 6 Wet RO*

Van: *College van procureurs-generaal*

Aan: *Hoofden van de OM-onderdelen*

Registratienummer: *2018R002*

Datum inwerkingtreding: *15-03-2018*

Publicatie in Stcrt.:

Vervallen:

Relevante beleidsregels OM: *Aanwijzing kader voor strafvordering en OM-afdoeningen (2015A001)*

Wetsbepalingen: *Artikel 197a Wetboek van Strafrecht*

Bijlage(n): –

Beschrijving

Deze richtlijn heeft betrekking op mensensmokkel, strafbaar gesteld in artikel 197a Wetboek van Strafrecht. Bij mensensmokkel gaat het om hulp bij illegale toegang, doorreis en verblijf.

Mensensmokkel is nauw verbonden met de migratiestromen en speelt zich af in de context van de irreguliere migratie die plaatsvindt vanaf het land van herkomst tot aan een (Europees) bestemmingsland. De instroom van migranten in de Europese Unie gaat gepaard met mensonterende mensensmokkelpraktijken. Mensensmokkelaars opereren vaak in internationaal werkende criminele samenwerkingsverbanden en zetten met hun activiteiten levens op het spel. Bij de risicovolle overtochten over zee en de doorreis binnen de Europese Unie vallen regelmatig slachtoffers te betreuren. Aan de illegale binnenkomst en doorreis van migranten in de Europese Unie wordt veel geld verdiend. De praktijken van mensensmokkelaars leiden (in toenemende mate) tot politieke en maatschappelijke verontwaardiging. Het profijt trekken uit illegale migratie door criminelen dient met kracht bestreden te worden¹. De urgente situatie en de verbinding tussen de fenomenen mensensmokkel en mensenhandel en andere gerelateerde criminaliteit, zoals documentfraude, noodzaakt tot voortvarend optreden.

Met ingang van 1 juli 2016 zijn de strafmaxima voor mensensmokkel verhoogd. Het strafmaximum voor het gronddelict mensensmokkel was 4 jaar en is thans 6 jaar gevangenisstraf (of een geldboete van de vijfde categorie). In deze richtlijn worden eerst de basiseisen van mensensmokkel uitgewerkt en daarna volgen de strafmaat beïnvloedende factoren. De gedifferentieerde strafbaarstelling maakt het mogelijk dat de professionele mensensmokkelaar zwaarder gestraft wordt dan de "kleine" mensensmokkelaar en dat zwaardere straffen kunnen worden opgelegd wanneer ernstige gevolgen zijn ingetreden².

Het belang van de strafbaarstelling is gelegen in het feit dat op het grondgebied van een staat alleen personen mogen verblijven die daartoe gerechtigd zijn³.

Basiscasus/delict

Mensensmokkel (hulp bij illegale toegang, doorreis en verblijf).

Basiscasus/delict	First offender	1x recidive	meermalen recidive
1 t/m 3 gesmokkelden	GS 3 mnd per gesmokkelde	GS 4 mnd per gesmokkelde	Maatwerk
4 t/m 8 gesmokkelden	GS 12-24 mnd (totaal)	GS 18-32 mnd (totaal)	Maatwerk
> 8 gesmokkelden	GS minimaal 18 mnd (totaal)	Maatwerk	Maatwerk
Strafverzwarende omstandigheden			

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 34 345, nr 3, Memorie van Toelichting bij de Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de verhoging van de strafmaxima voor mensensmokkel.

² Zie onder 1.

³ Tekst & Commentaar, Wetboek van Strafrecht.

Licht: – Winstbejag ¹ (lid 2) – Ambt/beroep (lid 3) – Beroep/gewoonte (lid 4) – Medeplegen (lid 4)	+ 1 tot 2 mnd GS per gesmokkelde én per strafverzwarende omstan- digheid		
Midden: – Georganiseerd verband, waarbij rol verdachte van belang is voor de strafmaat (bijv. facilitator of organisator) – Bijzondere kwetsbaarheid slachtoffers, zoals kinderen / zwangere vrouwen etc. – Mensonterende omstandigheden, niet zijnde levensgevaar – Vervoer via een luchthaven (Denk aan behulpzaamheid bij papieren en ticket en meereizen: impact op overheidssys- teem, Schiphol apparaat en preventieve werking)	+ 2 tot 6 mnd GS per gesmokkelde én per strafverzwarende omstan- digheid		
NB in geval van combinatie van strafverzwarende feiten uit de categorieën licht en midden, cumulatie maatwerk.			
Zwaar: – Zwaar lichamelijk letsel / levensgevaar (lid 5) – Dood ten gevolge (lid 6)	Maatwerk	Maatwerk N.b. Hier is sprake van <u>ernstige recidive</u>	

¹ Het tweede lid is geen strafverzwarende omstandigheid, maar een afzonderlijk delict (een ander behulpzaam zijn bij het verschaffen van illegaal verblijf).

Legenda

Afkortingen

GS = gevangenisstraf

Voor een toelichting op de onderstreepte begrippen zie de Aanwijzing kader voor strafvordering en OM-afdoeningen.